

**belediyelerce büfelere ilişkin tahsis kararının kamu yararı ve haklı nedenlere dayalı olarak geri alınabileceği hk**

**Danıştay bir başka uyuşmazlıkta ise, belediyelerce büfelere ilişkin tahsis kararının, kamu yararı ve haklı nedenlere dayalı olarak geri alınabileceğine, idarece ihale suretiyle kiraya verilen büfelerin sakınca yaratıp yaratmadığı konusunda**

inceleme yapılmadan karar verilmesinde hukuka uyarlık bulunmadığına karar vermiş ve aksi yöndeki idare mahkemesi kararını eksik inceleme gerekçesiyle bozmuştur.

***1580 sayılı Belediye Kanununun 15. maddesinin 10. fıkrasında "umuma ait yerlerde gelip geçmeğe, nakliye vasıtalarının***

*işlemesine engel olacak, geçenlere zarar veya rahatsızlık verecek veya kaza çıkaracak ve beldenin umumi temizliğini bozacak yerleri kaldırmanın" belediyenin görevleri arasında olduğu kuralı yer almıştır.*

*Dava dosyasının incelenmesinden, ... gün ve... sayılı Encümen Kararı ile, ilçe sınırları içerisinde kurularak ihale ile çeşitli tarihlerde kiraya verilen büfelerin, semt sakinlerinin geçişlerini, trafik işaretlerinin görülmesini engellediği, çevre sağlığına zarar verici faaliyetlerde buldukları yönündeki şikayetleri üzerine, anılan madde uyarınca ilçe sınırları içerisinde bulunan ve belediyelerince kiraya verilen büfe yerlerinin iptaline karar verildiği ve bu karara dayalı olarak davacının kiraladığı büfenin bir ay içinde boşaltılmasının istendiği anlaşılmaktadır. Yukarıda alıntısı yapılan madde kuralına göre tahsis işleminin geri alınmasının kamu yararına olması ve haklı nedene dayanması gerekmektedir.*

*Bu durumda idare mahkemesince, davalı idarece ihale suretiyle kiraya verilen büfelerin sakınca yaratıp yaratmadığı ve bu konuda yapılan şikayetlerin haklılığı ortaya konulmadan eksik inceleme sonucu davanın reddedilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır."*

**Dan. 8. D, E. 1997/39, K. 1997/1240, T. 09.04.1997**

Yukarıda örneklerine yer verdiğimiz yargı kararlarından çıkarılan sonuçları şu şekilde özetlemek mümkündür: Kamusal mallar üzerinde, malın özgülendiği kamu hizmetiyle bağdaşması koşulu ile birden fazla tahsis söz konusu olabilir.

Bu halde, ilk tahsisten sonraki tahsisler bir özel hukuk sözleşmesi olan kira sözleşmesi ile doğabilir. Tahsisin bir kira sözleşmesi ile ortaya çıkmış olması, bir taraftan idarenin sözleşme ile bağlı olması dolayısıyla, sözleşme süresi boyunca kira ilişkisinin devamı sonucunu doğururken; diğer taraftan tahsisle bağdaşmayan bir kullanım ya da idarenin kamu yararının gerektirdiği hallerde malı başka bir

kullanıma tahsis etmesi halinde, idarenin tahsis işlemini geri almak suretiyle kira ilişkisinin son bulması neticesini ortaya çıkarmaktadır.

Zira tahsis, her ne kadar taraflar arasında bir kira sözleşmesi akdedilmiş olsa da, nihayet bir idari işlemdir ve geri alınması da mümkündür. Meğerki geri alma işleminin sebebi hukuka uygun ve amacı da kamu yararınının gerekleri olsun.

Yol, meydan, park gibi kamusal malların büfe işletmek amacıyla kiraya verilmesinden ve büfelerin tahliyesinden doğan uyuşmazlıkların adli yargıda dava edilmesi halinde, konuyu özel hukuk kuralları yönünden ele alan adli yargı yerlerinin, Danıştay kararlarında üzerinde durulan esaslardan farklı değerlendirmelerde bulunduğu görülmektedir.

Yargıtay, kaldırım üzerinde kurulan büfelerin gayrimenkul değil, menkul mal niteliğinde olduğunu tespit ettikten sonra, büfelerin tahliyesinden doğan uyuşmazlıklarda Borçlar Kanunu'nun uygulama alanı bulacağına karar vermektedir. Zira 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun'un kapsamını belirleyen birinci maddesinde, bu kanunun belediye teşkilatı olan yerlerde bulunan ve musakkaf (üstü örtülü, çatılı) taşınmazlar hakkında uygulanacağı düzenlenmiştir.

Bu bakımdan, 6570 sayılı Kanun hükümlerinin taşınır mallar hakkında uygulanması mümkün değildir